

ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์
ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

นางสาว อ่ำไพ อ่ำรุ่งทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๐

ISBN ๘๙๔-๕๖๙-๙๓๓-๙

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012765

102955F0

**READING INTERESTS AND NEEDS FOR LIBRARY SCIENCE JOURNALS OF
LIBRARY SCIENCE LECTURERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTES
UNDER THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS**

Miss Ampai Amrongsub

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University
1987
ISBN 974-567-733-7**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทาง
บรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวง-
มหาวิทยาลัย

โดย

นางสาวอำไพ อารุงทรัพย์

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณทิพย์ กุลบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทาง
บรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวง-
มหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต นางสาวอำไพ อารุงทรัพย์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๘

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ศึกษาความสนใจในการอ่าน ความถี่และเวลาที่ใช้ในการอ่าน
จำนวนบทความ ประเภทของเรื่องและชื่อวารสารที่อ่าน จุดมุ่งหมายและ
แรงจูงใจในการอ่าน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการอ่านวารสารทาง
บรรณารักษศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

๒. ศึกษาความต้องการในการอ่านเรื่อง (Subject) ต่าง ๆ ใน
วารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

สมมุติฐานการวิจัยนี้ คือ

๑. อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการ
การอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์มาก

๒. อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย

๓. เรื่องที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์สนใจอ่านสัมพันธ์กับรายวิชาที่รับผิดชอบ

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ประจำผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๕๐ คน ทั้งนี้ ไม่รวมอาจารย์ที่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ กูงาน หรือฝึกอบรม และได้รับแบบสอบถามคืนมาจากอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์มาก ความถี่ในการอ่าน คือ ๒ - ๓ วันต่อครั้งและทุกวัน และใช้เวลาในการอ่านแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง จำนวนบทความที่อ่าน คือ ๑ - ๒๐ บทความ อาจารย์ส่วนใหญ่อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย วารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับ ๑ ได้แก่ วารสารห้องสมุด และ Library Journal ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์อ่านเฉพาะเรื่องที่สนใจ ประโยชน์ที่อาจารย์ได้รับจากการอ่านในระดับมาก คือ เพื่อนำเนื้อหา มาประกอบการเรียนการสอน รองลงมา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ตลอดจนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ส่วนแรงจูงใจที่ทำให้อาจารย์สนใจอ่าน

คือ เนื้อเรื่องในวารสารตรงกับความสนใจและมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ไม่ประสบปัญหา และอุปสรรคใดในระดั้มาก

๒. อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ต้องการอ่านเรื่องทางด้านการบริหาร การบริการ และสารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดั้มาก ส่วนเรื่องทางงานเทคนิค และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด อาจารย์ต้องการอ่านในระดั้มานกลาง

สำหรับข้อเสนอแนะที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์จำนวนมากที่สุดเห็นว่าควรจัดให้มีขึ้น คือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพระหว่างอาจารย์ผู้สอนต่างสถาบัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ คือ ช่วยให้ทราบถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งผลที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของไทย และห้องสมุดสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดหาและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านวารสารทางวิชาชีพ รวมทั้งการจัดบริการสนเทศสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์

Thesis Title **READING INTERESTS AND NEEDS FOR LIBRARY SCIENCE
JOURNALS OF LIBRARY SCIENCE LECTURERS IN HIGHER
EDUCATION INSTITUTES UNDER THE MINISTRY OF
UNIVERSITY AFFAIRS**

Name **Miss Ampai Amrongsub**

Thesis Advisor **Associate Professor Prapavadee Suebsonthi, Ph.D.**

Department **Library Science**

Academic Year **1986**

ABSTRACT

The objectives of this research are:

- 1. To study the interest to read; the reading patterns, regarding the frequency and the time consumed in reading, the subjects and the titles of library science journals; the purposes and the motivation to read library science journals, problems hindering the reading of both Thai and English professional journals. This study was undertaken with library science lecturers in higher educational institutes under the Ministry of University Affairs.**
- 2. To study the need of library science lecturers in reading various subjects in the journals.**

This research is based on the following hypotheses:

1. The majority of lecturers spend much of their time reading library science journals.
2. The majority of lecturers who do read library science journals prefer those in English to Thai.
3. The subject which the lecturers prefer to read is relevant to their responsible courses.

The data were gathered through the structured questionnaires which were sent to 90 lecturers who taught library science as major courses in higher education institutes under the Ministry of University Affairs (Excluded those on sabbatical leave). Eighty questionnaires, or 88.89% of those distributed, were returned. Collected data were analyzed through frequency distribution, arithmetic mean and standard deviation.

The findings of this study can be summarized as follows:

1. In the past academic year (1985), the majority of lecturers spent much of their time in reading library science journals at the frequency rate of once in every few days and once in everyday and the time consumed in reading average from 1-2 hours. The quantity of articles read was 1-20. Most lecturers prefer English journals to Thai. The most popular Thai library science journals is the T.L.A. Bulletin of the Thai Library Association, whereas Library Journal proves to be the most popular English library science journal. Regarding the subject read, it was found that the majority of lecturers chose items which they

found interesting. The most significant use gained from reading such journals was aiding their courses of instruction. Next was to expand their professional knowledge of library science and other related fields. The motivation to read library science journals was that the contents apparent in the professional journals were of immediate relevance to their work. Problems hindering reading among lecturers were very few.

2. The subject matters which the lecturers need to read much are as the followings: administration, reader service and information science and technology. Cataloging and classification, and the subject related to the library, were needed in the moderate degree.

The majority of respondents gave a significant suggestion that the activities as the means of exchanging knowledge and experience among other institutes' library science lecturers should be arranged.

The merit of this study is one able to establish the nature of interest and need to read library science journals among most lecturers. Its findings also serve as guidelines for the future preparation publication of Thai library and information science journals. Besides, the study has come up with suggestions which could be used in initiating successful promotion of professional journal reading and information service among lecturers.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ และกำลังใจแก่ ผู้วิจัยเสมอมา และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมพิมล กุลบุญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุธชินรินทร์กุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้งานวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ทุกท่าน ที่ให้ความเมตตาและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยนี้ รวมทั้งอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีอยุธยา เพชรบุรี วิทยาลัยสงฆ์ และสภามหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทดสอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณบรรณารักษงานวารสาร เพื่อนทุกคน ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือ งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ และขอขอบคุณ พี่-น้อง ทุกคน ที่สนับสนุนการศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จ การศึกษา

อำไพ อารุงทรัพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ท
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๓
สมมุติฐานการวิจัย.....	๓
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
ประชากร.....	๕
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๗
รายละเอียดของบทต่อไป.....	๗
๒. บรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	๘
ความหมายของการอ่าน.....	๘
จุดมุ่งหมายในการอ่าน.....	๑๐
วิสัยในการอ่าน.....	๑๔
ความสนใจในการอ่านและการใช้วารสาร.....	๒๑
วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....	๒๓
จำนวนวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์.....	๒๓

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	ประเภทวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ	
	สารนิเทศศาสตร์.....	๒๔
	ขอบเขตเนื้อหาในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์	
	และสารนิเทศศาสตร์.....	๒๕
	การอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์.....	๒๘
๓.	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๒
	สมมุติฐานการวิจัย.....	๓๒
	ประชากร.....	๓๓
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๓๓
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๓๖
	การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๓๘
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๘
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๘
๔.	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๑
	ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๔๕
	ตอนที่ ๒ ความสนใจและความต้องการในการอ่าน	
	วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ	
	สารนิเทศศาสตร์.....	๑๑๓
	ตอนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านวารสารทาง	
	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์...	๒๒๗
	ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะ.....	๒๓๔

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	๒๔๘
สรุปผลการวิจัย.....	๒๔๘
การอภิปรายผลการวิจัย.....	๒๕๘
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	๒๖๓
ขอเสนอแนะ.....	๒๖๓
แนวทางการวิจัยในอนาคต.....	๒๖๖
บรรณานุกรม.....	๒๖๘
ภาคผนวก	
ก. รายชื่อวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ.....	๒๗๘
ข. แบบสอบถาม.....	๒๘๗
ค. หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม...	๓๔๗
ประวัติผู้เขียน.....	๓๕๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ จำนวนอาจารย์ผู้สอบแบบสอบถาม	๔๗
๒ วุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้สอบแบบสอบถาม	๕๐
๓ สาขาวิชาที่จบการศึกษาจำแนกตามปริญญา	๕๓
๔ สถาบันที่จบการศึกษาของอาจารย์ผู้สอบแบบสอบถาม	๕๕
๕ สถาบันที่จบการศึกษาจำแนกตามปริญญา	๕๗
๖ ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ผู้สอบแบบสอบถาม	๕๘
๗ ประสิทธิภาพ (จำนวนปี) ในการสอนของอาจารย์ผู้สอบ แบบสอบถาม	๖๒
๘ หน้าที่งานที่ทำ	๖๔
๙ หน้าที่งานที่ทำจำแนกตามสถาบันของอาจารย์ผู้สอบแบบสอบถาม	๗๐
๑๐ การลาศึกษาต่อ กูงาน ฝึกงาน เขียนตำราหรือทำวิจัย	๗๔
๑๑ จำนวนรายวิชาที่สอนในระดับปริญญาตรี	๘๒
๑๒ รายวิชาที่สอนในระดับปริญญาตรีตามจำนวนอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามสถาบัน	๘๖
๑๓ จำนวนรายวิชาที่สอนในระดับปริญญาโท	๘๖
๑๔ รายวิชาที่สอนในระดับปริญญาโทตามจำนวนอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามสถาบัน	๘๘
๑๕ การช่วยงานห้องสมุด	๑๐๖
๑๖ งานห้องสมุดที่รับผิดชอบ	๑๐๘
๑๗ ทัศนคติการปฏิบัติงานห้องสมุด	๑๑๐
๑๘ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานห้องสมุด	๑๑๒
๑๙ ความถี่ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์	๑๑๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๒๐ เวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ภาษาไทย	๑๒๐
๒๑ เวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ภาษาอังกฤษ	๑๒๔
๒๒ ความถี่และเวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษ- ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	๑๒๘
๒๓ ภาษาของวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่อ่าน	๑๓๐
๒๔ ภาษาของวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่อ่านจำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษาของอาจารย์ผู้ตอบ แบบสอบถาม	๑๓๓
๒๕ จำนวนบทความวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ที่อ่าน	๑๓๕
๒๖ จำนวนบทความวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ที่อ่านจำแนกตามตำแหน่งทาง วิชาการของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๓๘
๒๗ จำนวนบทความวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ- ศาสตร์ที่อ่านจำแนกตามประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการสอน วิชาบรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๔๐
๒๘ จำนวนบทความวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ- ศาสตร์ที่อ่านจำแนกตามการลาศึกษาต่อ คุงาน ปักงาน เขียนตำราหรือทำวิจัย ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๔๒
๒๙ ความต้องการและความถี่ในการอ่านเรื่อง (Subject) ในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	๑๕๓
๓๐ ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่อ่านกับกลุ่มวิชาที่สอน	๑๖๔
๓๑ ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่อ่านกับประเภทงานหอสมุดที่ช่วย	๑๗๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๒	๑๗๕
๓๓	๑๗๕
๓๔	๑๘๓
๓๕	๑๘๕
๓๖	๑๘๗
๓๗	๑๘๐
๓๘	๑๘๓
๓๙	๑๘๗
๔๐	๒๐๑
๔๑	๒๐๖
๔๒	๒๑๘
๔๓	๒๓๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
๔๔	ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และความทองการให้ปฏิบัติหรือปรับปรุงในข้อเสนอแนะ.....	๒๓๗
๔๕	ข้อเสนอแนะในการจัดทำและปรับปรุงวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของไทย.....	๒๔๕